

«Περιβάλλον – άνθρωπος: μια άνιση μάχη, χωρίς νικητή...» (περιβάλλον και ανθρώπινα δικαιώματα)

Μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις, που καλείται να αντιμετωπίσει η ανθρωπότητα, είναι οι αρνητικές συνέπειες, που επιφέρει η κλιματική αλλαγή. Η οικουμενική διακήρυξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συντάχθηκε για την προάσπιση των πιο θεμελιωδών από αυτά, ύστερα από τις ωμότητες, που διαπράχθηκαν κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου πολέμου. Στη σημερινή εποχή, αυτή η διακήρυξη φαντάζει πιο επίκαιρη από ποτέ, καθώς η κατάφωρη παραβίαση του πολύτιμου δικαιώματος στη ζωή, εξαπλίζει της ασύντονης περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, κρούει τον κώδωνα του κινδύνου.

Καθώς, όλες οι χώρες ανά τον κόσμο έρχονται αντιμέτωπες με την υπερθέρμανση του πλανήτη, οι λιγότερο οικονομικά εύρωστες χώρες είναι αυτές, που πλήττονται άμεσα. Το γεγονός αυτό, φυσικά, δεν εκπλήσσει κανέναν, διότι οι εν λόγω χώρες στερούνται προηγμένης τεχνολογικής προόδου και τεχνικών μέσων, ώστε να ανακόψουν ευκολότερα τις καταστροφές από τις διαρκώς αυξανόμενες πλημμύρες, οι οποίες προκαλούνται από τις ισχυρές καταιγίδες και το λιώσιμο των πάγων, που συντελεί στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας. Παράλληλα, η έντονη κλιμακώση της έγρασίας και ως συνέπεια αυτού η χαμηλή αγροτική παραγωγή, στερούν από τους ανθρώπους πολύτιμα αγαθά για την επιβίωσή τους.

Προς επίρρωση των παραπάνω, η κλιματική αλλαγή απειλεί την ασφάλεια των ανθρώπινων δικαιωμάτων, σχετικά με τον βιοπορισμό και την υγεία του ανθρώπου. Δυστυχώς, οι οικονομικά ενδεείς τάξεις καλούνται να επωμιστούν περισσότερο το βάρος των καταστροφικών αυτών συνέπειών, σε σχέση με τους οικονομικά ισχυρούς, οι οποίοι είναι κατά βάση υπαίτιοι του προβλήματος. Μάλιστα, το μεγαλύτερο ποσοστό των θανάτων στις αναπτυσσόμενες χώρες σχετίζεται με φυσικές καταστροφές. Σε δύο αυτό έρχεται να προστεθεί και η έξαρση επιδημιών, που ανακύπτουν από τη μολυσμένη περιρρέουσα ατμόσφαιρα.

Ολοένα και περισσότερο, λοιπόν, η γη θα ξηραίνεται και θα είναι ανέφικτη για καλλιέργεια. Η αυξανόμενη στάθμη της θάλασσας, θα διαβρώσει τα παραθαλάσσια εδάφη και θα οδηγήσει στην ερημοποίηση και τη σταδιακή εγκατάλειψη περιοχών. Οποιοδήποτε ζήνος ζωής θα εκλείψει. Έτσι, τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα της ζωής, της ασφάλειας, της υγείας και της διατροφής θα συνεχίσουν να παραβιάζονται σε εξελικτική κλίμακα.

Πέραν, λοιπόν, των ιδιοτελών οικονομικών συμφερόντων των κρατών, η κλιματική αλλαγή χρήζει ανθρωπιστικής προσέγγισης και αντιμετώπισης. Οι κυβερνήσεις, στο πλαίσιο μιας οικολογικά προσφιλούς πολιτικής προάγουν τα οικοπροϊόντα τους και τις νέες αντιρρυπαντικές τεχνολογίες, που αποφέρουν τεράστια οικονομικά κέρδη. Επειδή, όμως, η περιβαλλοντική μόλυνση επικρέμεται ως δαμάκλειος στάθμη πάνω από την ανθρωπότητα, απειλώντας το ίδιο το ανθρώπινο γένος, είναι επιτακτική η αντιμετώπισή της από σχετικούς παγκόσμιους μη κυβερνητικούς οργανισμούς, ώστε να προστατευθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Αδήριτη φαντάζει η ανάγκη της οικοδόμησης πολιτικών πρακτικών, επάνω στη βάση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι κυβερνήσεις οφείλουν να περιστείλουν την εκπομπή ρυπογόνων αερίων, που εξαπολύονται από τις βιομηχανίες και να θέσουν σε εφαρμογή ένα οικολογικά προσφιλές σχέδιο λειτουργίας των συγκεκριμένων μονάδων. Ταυτόχρονα, είναι επιφορτισμένες με το καθήκον της διακίνησης στην αγορά προϊόντων και μέσων μαζικής

μεταφοράς, που θα σέβονται το περιβάλλον. Οπωσδήποτε, είναι σημαντικό να παρέχονται οικονομικά κίνητρα, μέσω επιδοτήσεων στους πολίτες, ώστε να είναι σε θέση να προβαίνουν στην αγορά αγαθών, που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον.

Συλλήβδη, όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι το μοντέλο ανάπτυξης, που εφαρμόζουν οι περισσότερες χώρες είναι προβληματικό και αδιέξοδο. Αυτό συμβαίνει, γιατί εκλαμβάνουμε ως ανεξάντλητες τις πρώτες ύλες, που μας παρέχει η φύση και τη μετατρέπουμε σε έναν απέραντο σκουπιδότοπο. Η βιώσιμη ανάπτυξη είναι το κλειδί για τη διαφύλαξη ενός από τα σημαντικότερα κοινωνικά δικαιώματα, του φυσικού περιβάλλοντας. Ακρογωνιαίος λίθος αυτής της στρατηγικής για τη διάσωση του περιβάλλοντος είναι η εθελοντική προσφορά κάθε πολίτη, σε συναρμογή με την εμφύσηση μιας οικολογικής παιδείας. Φυσικά, το έργο των κυβερνήσεων είναι σημαντικό να μην παραγκωνίζεται, αλλά καμία αλλαγή δε θα επέλθει, χωρίς την ατομική συνειδητοποίηση ότι μια υγιής ζωή εξασφαλίζεται μόνο μέσα σ' ένα ισορροπημένο και υγιές περιβάλλον, το φυσικό μας καταφύγιο.

ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ MATINA 11 - 02 - 2022